

مرتضی محمدپور

گزارش خبری

پس از تبریز قم، تهران و بیرجند، شهر امام‌رضا^ع در بعدازظهر سوم خرداد آخرین قاب از سفرهای استانی آقای رئیس جمهور را شاهد بود، ۴۶ سفر استانی با پیمایش بیش از ۴ میلیون کیلومتر در داخل خاک ایران اسلامی، سرانجام با تشییع پیکر پاک خادم خستگی ناپذیر جمهور در مشهد پایان یافت تا پس از یک عمر تلاش خادم‌الرضا^ع بتواند در آغوش مشهدالرضا^ع آرام بگیرد.

- خداقوت سیدا!

اگرچه بنا بر اعلام رسمی، زمان شروع مراسم ساعت ۱۴ بود، برای اینکه پیکر خادم جمهور تا پیش از اقامه نماز مغرب وعشاء در حرم مطهر رضوی به خاک سپرده شود، قیامت‌مشهد از حدود ساعت ۱۱ (یعنی سه ساعت زودتر) آغاز شد. از سوی دیگر، میدان ۱۵ خرداد به عنوان محل برگزاری مراسم تعیین شده بود، اما تقریباً از ساعت ۱۲، سرتاسر خیابان امام‌رضا^ع با سیل خروشان جمعیت مواجه شد. محدودیت‌های ترافیکی در مسیرهای منتهی به مراسم باعث شده بود حمل‌ونقل عمومی در مشهدالرضا^ع شاهد یکی از شلوغ‌ترین روزهای تاریخ خود باشد. جمعیتی که از اتوبوس و مترو به مقصد ایستگاه بسیج پیاده می‌شد، با ورود به عرصه خیابان، تصاویر بزرگی از شهید آیت‌... سیدابراهیم رئیسی را نظاره می‌کرد که بر دلش آتش می‌زد. مشهد آماده میزبانی از خادم خورشید بود، با‌اشک در چشم، بغض در گلو، آتش بر جان و رخت عزا بر تن.

هرکسی که ظهر روز پنجشنبه در مراسم تشییع پیکر شهید جمهور حاضر بود، یک دلیل شخصی برای خود داشت. آن‌هایی که به سیدابراهیم رأی داده بودند، مفتخر به انتخاب خود در مراسم حضور داشتند، آن‌هایی هم که به زعم خود انتقادهای ناروایی داشتند، برای طلب حلالیت آمده بودند و زائران هم برای تلاش‌های جریان‌سازی در ایجاد زیرساخت‌های میزبانی حاضر شده بودند. باهمه‌این تفاسیر، مشهدی‌ها برای اقامه عزا یک دلیل مضاعف داشتند، مجاوران علی‌بن موسی‌الرضا^ع همشهری آقای رئیسی هستند؛ از حرم مطهر تا محروم‌ترین کوچه‌پس‌کوچه‌های حاشیه شهر او را می‌شناسند و دیده‌اند. کلیددار آستان قدسی امام هشتم^ع را با تواضع و ساده‌زیستی همیشگی‌اش بارها و بارها از نزدیک دیده‌اند. همه این انگیزه‌ها، باعث شد تا همه بیایند و به خادم بی‌ادعای ملت در اولین وقت استراحتش خداقوت بگویند.

- سلام بر ابراهیم

در وصف از دام جمعیت در میدان ۱۵ خرداد-که از اول تا آخر خیابان امام‌رضا^ع دیده می‌شد- همین بس که

خدا حافظ سیدالشهدای خدمت

خیل عظیم مشهدی‌ها پیکر مطهر شهید آیت الله رئیسی را تشییع و تا حرم مطهر رضوی بدرقه کردند

عکس مصدع شهیدالرضا

پرچم‌های سبز «یارضا^ع» با تصاویری از شهید جمهور، آیت‌... رئیسی، زیباترین هم‌نشینی سلطان و خادم را به نمایش می‌گذاشت. دسته‌های عزا در هر گوشه برپا بود. مردم در غم فراق خادم مخلص خود بر سر و سینه می‌زدند، اشک می‌باریدند و از کودک سه‌ساله تا پیرمرد هشتادساله، با هر ظاهر و هر عقیده به استقبال پیکر سید محرومان می‌شتافتند.

یک ساعت مانده به مراسم اصلی، گنجایش سرتاسر خیابان امام‌رضا^ع به‌طور کامل تکمیل شد. به‌موازات شعارهای «لیبیک یا حسین^ع» در رثای شهادت رئیس شهید دولت سیزدهم، مشّت‌های گره‌کرده در ندای «مرگ بر آمریکا» هم لحظه‌ای پایین نمی‌آمد تا در جواب آن‌هایی که پس از این بلاامیدوار به تزلزل ایران اسلامی بودند، ملت فریاد بزند که هرگز دست از آرمان‌هایش برندخواهد داشت؛ چه با شادکامی از وعده صادق و چه در تلخ‌کامی از فراق خادم جمهور.

حتی معابر و کوچه‌های منتهی به مسیر اصلی تشییع، همچون رودخانه‌هایی که به دریا می‌ریزد، پوشیده از سیل جمعیت سیاه‌پوشی بود که بر سر و سینه می‌کوبید و قدرشناسی از سال‌ها خدمت مخلصانه خادم ملت در انعکاس اشک‌هایش مشهود بود. چه بسیار بودند مردانی که صورت را با دست پوشانده و شانه‌هایشان بالا و پایین می‌رفت یا زنانی که محجوب در گوشه‌ای ایستاده و اشک امانشان نمی‌داد. سرباز راهور در یک طرف خیابان، تصویر خادم ملت را با دو دست بالاگرفته بود و یک خادم حرم، در اندوه فراق تولیت شهید خرما پخش می‌کرد. این‌ها همشهری‌های سیدابراهیم بودند، همان‌ها که او در همه عمرش بی‌وقفه دنبال کارشان بود و اکنون آمده بودند تا دنبال پیکر عزیز شهیدشان باشند.

حوالی ساعت ۱۲ و درحالی‌که آفتاب به میان آسمان رسیده بود، سرتاسر خیابان امام‌رضا^ع از جمله عرصه میدان ۱۵ خرداد لبریز از حضور جمعیت بود.

خبرنگاران خارجی حاضر در مراسم تشییع پیکر رئیس جمهور، از ابعاد این وداع باشکوه می‌گویند

تعظیم جهان برای وداع با «رئییسی عزیز»

گزارش خبری

مه‌دی کاروبی

خبر

وداع ما یا سیدالشهدای خدمت، هرچند تلخ، ناگوار و جان‌سوز بود، اما تردید نداریم که دنیا در مقابل این حجم از حضور به احترام ایستاد. تردید نداریم که این مراسم باشکوه، آوردگاهی شد تا مردم دنیا به یوچ بودن تبلیغات منفی رسانه‌های غربی و معاند مبنی بر جدایی مردم ایران از حکومتشان، بی‌تفاوتی آن‌ها نسبت به رئیس جمهورشان و تغییر عن قریب در حکومت، بی‌برند. شهید رئیسی که در زمان حیات پیرکت خود، خدمت برای ایران -از شمال تا جنوب و هر جای جغرافیای این سرزمین- را خستگی ناپذیر ادامه داد، حتی در شهادتش هم صفحه تازه‌ای برای دنیا گشود تا ایران را نه از قاب تصاویر فریبنده گذشته، که از حضور حماسی روز پنجشنبه بشتانند.

بیراه نیست، اگر بگوییم تشییع پیکر رئیس جمهور شهید در مشهد یک وداع بین المللی بود؛ زیرا به هر طرف که سری بگردانید، نماینده‌هایی از کشورهای مختلف دنیا را می‌توانستید ببینید. چند نفری با پرچم پاکستان که عکس آخرین سفر رئیس جمهور به این کشور ضمیمه پرچمشان شده بود، در حوالی میدان بسیج برای شهید رئیسی عزاداری می‌کردند. پروچیه‌های فاطمیون و مهاجران افغانستانی مقیم مشهد هم در خیابان بهار ایستگاه صلواتی بزرگی زده بودند و آب و شربت دست‌عزاداران رئیس جمهور می‌دادند. طلبه‌های نیجریه‌ای جامعه‌المصطفی هم با پرچم کشورشان خود را به تشییع پیکر رئیس جمهور رسانده بودند و می‌گفتند که رئیسی افتخار شیعه است و ما هم به او افتخار می‌کنیم.

وداع باشکوه، از تبریز تا بیرجند

مردم تبریز، قم، تهران و بیرجند وداع شکوهمندی با رئیس جمهور شهید داشتند

گزارش روز

- اول، این تبریز مه‌گرفته

آخرین روز حضور سیدالشهدای خدمت در شهر تبریز برای همه ایرانی‌ها، یادگار روز مه‌آلودی است که آیت‌... رئیسی را با خود برد و خاطره تبریز مه‌گرفته در ذهن همه دنیا خواهد ماند. مردم تبریز اما چه عاشقانه، رئیس جمهور را در آخرین سفر رسمی استانی‌اش بدرقه کردند. تبریز قهرمان، حماسه‌ساز و ولایت‌مدار در جمهوری اسلامی ایران، همراه با شهید رئیسی، سومین امام جمعه شهید خود آیت‌... شهید سید محمدعلی آل‌هاشم را هم پس از آیت‌... قاضی طباطبایی و آیت‌... میراسد... مدنی تقدیم انقلاب اسلامی ایران کرد. یکم خرداد رسانه‌های خبری داخل و خارج، از ساعت ۹:۳۰ صبح، حضور مردمی را در میدان شهدای تبریز به ثبت رساندند که برای وداع با رئیس جمهور، وزیر امور خارجه، امام جمعه تبریز، استاندار آذربایجان شرقی و تیم پروازی رئیس جمهور آمده بودند.

۳۱ اردیبهشت رئیس جمهور برای افتتاح سد قیرقلعه‌سی به آذربایجان شرقی سفر کرد، اما هنگام بازگشت از جلفا به تبریز بر اثر سقوط بالگرد شهید شد.

وزیر کشور در مراسم تشییع پیکر رئیس جمهور و

خدا حافظ سیدالشهدای خدمت

خیل عظیم مشهدی‌ها پیکر مطهر شهید آیت الله رئیسی را تشییع و تا حرم مطهر رضوی بدرقه کردند

عکس مصدع شهیدالرضا

- چشم جهان، خیره به مشهدالرضا^ع

طبق اعلام قبلی، پیکر شهدای خدمت رأس ساعت ۱۴ وارد میدان ۱۵ خرداد شد. البته که همه چیز طبق برنامه پیش می‌رفت، اما ملت به‌قدری داغ‌دار شهید جمهور بود که ورود ناگهانی کاروان شهدا از یک‌گوشه میدان، سرها را به سمت خودرو جرخاند. نگاه‌ها به سه تابوت مرز به پرچم سه‌رنگ ایران خیره ماند. تصویر سید محرومان با همان لیخند دل نشینش، تصویر سرتیم حفاظتی قهرمان و همیشه هشیار او و عکس شهید مالک رحمتی، قائم‌مقام سابق آستان قدس. جمعیت که ورود تریلی حامل پیکرها را مشاهده کرد، همچون دریای خروشانی به سمت آن روانه شد. ندائیر امنیتی برای حفظ جان مردم و زنجیره انسانی نیروی انتظامی با وجود برنامه‌ریزی‌های دقیق قبلی، در میدان بسیج از هم‌گسست‌وتریلی حامل پیکر شهدای خدمت همچون مروارید درخشانی در میان یک اقیانوس خروشان تنها ماند. در این لحظات، زمین زیر پای این ازدحام تاریخی

عراقی‌ها هم در تشییع رئیس جمهور شهید در مشهد پیرنگ بود.از هرکدامشان که می‌پرسیدی چرا شما خودتان را به تشییع جنازه رئیس جمهور ایران رسانده‌اید، تقریباً یک جواب مشترک داشتند: این مرد فخر شیعه است و باید دین خودمان را به او ادا می‌کردیم.

- ۱۲۰ خبرنگار از ۶۵ رسانه

اما تشییع تاریخی پیکر شهید رئیسی در مشهد را ۱۲۰ خبرنگار خارجی که از ۶۵ رسانه دنیا به مشهد آمده بودند، ثبت و ضبط کردند. عکاس و خبرنگار یکی از رسانه‌های روسیه که از همان ساعت‌های ابتدایی صبح به میدان ۱۵ خرداد آمده بود تا حضور مردم را ثبت کند، می‌گفت: حضور پرشور مردم برای تشییع جنازه یک سیاست‌مدار بسیار عجیب است و کاملاً مشخص است که این مرد در قلب این مردم جا دارد و آنچه که درباره نفرت شما از ایشان، از رسانه‌های غربی بیرون می‌آید، کاملاً دروغ است.

- حیرت از حضور جمعیت

هنوز چند دقیقه‌ای مانده بود تا پیکر رئیس جمهور شهید به میدان ۱۵ خرداد برسد که خبرنگار فرانس ۲۴ فرانسه شروع به تصویربرداری و مخابره

حضور داشتند و موبک‌های چایخانه امام‌رضا^ع از عزاداران پذیرایی می‌کردند.

- چهارم، خداحافظی با نماینده صدیق مجلس خیرگان بامداد سوم خرداد که رسید، هواپیمای حامل شهید رئیسی و شهدای خدمت وارد فرودگاه بیرجند شد تا رئیس جمهور کنورمان که نماینده خراسان جنوبی در مجلس خیرگان نیز بود، روی دست مردم بیرجند، میهمان آخرین سفر موکلان خود در مجلس خیرگان باشد؛ مراسمی که با حضور جمع‌کثیری از هم‌وطنان اهل سنت کشور برگزار شد و علاوه بر بیرجندی‌ها، هم وطنانی از شهرهای مختلف خراسان جنوبی همچون فردوس، نهبندان، خوسف و... نیز خود را به بیرجند رساندند تا در آخرین حضور رئیس جمهور در این استان، سیدابراهیم رئیسی را همراهی کنند و برای همین خیابان‌های اطراف میدان جانبازان و بوستان شهدای گننام، محل آغاز مراسم ملو از جمعیت عزادار شده بود. پس از این وداع باشکوه، عقبه‌های ساعت که ۹:۲۵ را نشان داد، کویرنشینان، با رئیس جمهور محبوب خود وداع کردند تا سید محرومان برای حضور در منزل ابدی، راهی مشهد شود.

- برگزاری مراسم عزاداری در مشهد عصر دیروز در مشهد و از ساعت ۱۶ مجلس ختمی در حسینیه امام‌رضا^ع برگزار شد؛ ضمن اینکه تکیه علی‌اکبری‌ها و حرم‌رضوی نیز میزبان مراسمی در یادبود سیدالشهدای خدمت بود. عصر دیروز و از ساعت ۱۶ نیز در محل دفتر نماینده ولی فقیه در استان، مجلس میزبانی از عزاداران شهدای خدمت برگزار شد.

می‌لرزد؛ زمان سوگوار بود و در ضیافت اشک‌ها، جز انعکاس قدرشناسی ملت چیز دیگری دیده نمی‌شد. هر قابی از تصاویر بدرقه تاریخی شهدای جمهور و هر قلمی که در گزارش ابعاد آن متنی نگاشت، تنها روایتگر گوشه‌ای از عظمت واقعه‌ای بود که ظهر روز پنجشنبه در شهر امام‌رضا^ع جریان داشت. گلبرگ‌هایی که در هوا پراکنده بودند، دست‌هایی که در تبرک جستن از تابوت شهدا برهم پیشی می‌گرفتند و دل‌هایی که از اندوه پریشان بودند، شهادت می‌دادند که قیامت مشهد، سرآمد آیین‌های وداع در کل کشور است. بنا بر اعلام رسمی، افزون بر ۳ میلیون نفر در مراسم تشییع شرکت کردند و این حماسه جاودان با قاب و قلم بیش از شصت رسانه بین‌المللی روایت شد. پخش زنده حضور مشهدی‌ها در CNN، فرانس ۲۴، راشاتودی، الجزیره، اسپوتنیک و BBC انگلیسی، چشم جهانیان را به این استقبال خیره کرد و سرانجام پس از پیمودن مسیر سه‌ونیم‌کیلومتری میدان ۱۵ خرداد تا حرم مطهر رضوی در طول چهار ساعت، پیکر شهید جمهور، سرتیم حفاظتی مخلص او و قائم‌مقام جوان آستان به بارگاه قدسی امام‌نوف^ع رسید.

- آمدی‌اش شاه پنهم پده

همچون دریای خروشان جمعیت که به انتظار پیکر شهدا در میدان ۱۵ خرداد ماند، خیل عظیمی از زائران و مجاوران امام مهربانی‌ها نیز به مدت چند ساعت در صحن جامع پیامبراعظم^ص به انتظار نشست تا تشییع‌کنندگان، پیکر خادم جمهور و یاران شهیدش را در نهایت عزت به آن‌ها بسپارند. تلاوت قرآن کریم، مرثیه‌سرایی حاج محمود کریمی و محمدرضا طاهری با زیباترین اشعار در وصف سید محرومان، محورهای اصلی ویژه برنامه حرم مطهر بود و پس از تشییع شهدای خدمت و البته آیین خطبه‌خوانی، پیکر تولیت شهید به طواف صریح نورانی عالم‌آل محمد^ص شافت. سرانجام رواق دارالسلام در پایین پای حضرت خورشید، پذیرای پیکر سیدابراهیم شد و شهید خدمت در نزدیک‌ترین فاصله از روضه منوره رضوی آرام گرفت.

در جریان عروج هشت نفر از مسافران پرواز خدمت و شهادت هشتمین رئیس جمهور ایران در سالروز ولادت امام هشتم^ع، هرچه که رخ داد، سومین روز از سومین ماه سال ۱۴۰۳^ه را می‌توان نقطه عطفی در تاریخ کشور دانست. هرچه در این سه روز بر ایران اسلامی گذشت و هرقدر جمعیت سه‌میلیونی تشییع‌کنندگان در مشهد عزاداری کردند، واقعیت این است که شهید رئیسی به حکم «وَلَا تَحْزَنْ اَلَّذِیْنَ قَتَلُوا فِی سَبِیلِ اللّٰهِ اَمَواتا» همیشه زنده خواهد بود تا سبک زندگی سیدابراهیم در اخلاص، ساده‌زیستی و مجاهدت، الگوی سیاست‌مداران و معیار انتخاب ملت در گام دوم انقلاب اسلامی ایران باشد.

خبر درباره سیل مشهدی‌هایی که به خیابان امام‌رضا^ع آمده بودند، کرد؛ هم تشییع تهران را دیده بود و هم تشییع بیرجند را و نمی‌توانست بهت و حیرتش را از دیدن این جمعیت در مشهد پنهان کند. چند دقیقه بعد از این گزارش فرانس ۲۴ تیتُر زد: رئیس جمهور فقید ایران با عزاداری ده‌هزار نفر از دوستدارانش در زادگاهش به خاک سپرده شد.

- همدلی، رمز ماندگاری ایران دیرپار تحريم‌ها حضور مشهدی‌ها حتی خبرنگاران چینی و ژاپنی را هم متعجب کرده بود. از جایی به بعد فید تصویربرداری با دوربین و ضبط خبر را زده بودند و با تلفن‌های همراهشان حال‌وهوای مردم در خیابان امام‌رضا^ع را ثبت می‌کردند؛ اتفاقی که به نظرشان خیلی بعید بود که در دنیا لنگه داشته باشد و تکرار شود و برای همین داشتنش برای خودشان آن را ثبت می‌کردند. با یکی از خبرنگارهای چینی که گفت وگو می‌کردم، می‌گفت، من تشییع جنازه تهران را دیدم و حالا در مشهد هستم، باید بگویم که این میزان از علاقه مردم به آقای رئیسی برای من عجیب است و البته این جمعیت نشان می‌دهد که ایرانی‌ها با همین همدلی این همه سال در مقابل تحريم‌ها دوام آورده‌اند.

شخصیت‌ها، مقامات ملی‌واستانی شهادت رئیس جمهور را به نمایندده ولی فقیه در استان تسلیت گفتند

در پی شهادت آیت‌... سیدابراهیم رئیسی، رئیس جمهور کشورمان، جمع زیادی از مسئولان، تشکل‌های مردمی و فعالان اجتماعی و فرهنگی در سطح کشور، استان و مشهد، فقدان رئیس جمهور شهید کشورمان را به آیت‌... علم‌الهدی، نماینده ولی فقیه در استان خراسان رضوی، تسلیت گفتند. علاوه بر سران دو قوه‌مقننه و قضائیه که با حضور در منزل رئیس جمهور شهید، به آیت‌... علم‌الهدی تسلیت گفتند، بیشتر مسئولان و فعالان اجتماعی و فرهنگی استان با صدور پیام‌هایی جداگانه، فقدان رئیس جمهور شهید کشورمان را به نماینده ولی فقیه در استان تسلیت گفتند. آیت‌... سیدان، استاندار، نمایندگان مشهد در مجلس شورای اسلامی، منتخبان مردم در دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی، اعضای شورای اسلامی شهر مشهد، محمدرضا قلندرشریف شهردار مشهد، آیت‌... سیدهاشم حسینی بوشه‌ری رئیس جامعه مدرسین قم، ستاد کانون‌های فرهنگی مساجد خراسان رضوی، جبهه هماهنگی فرهنگی هنری مساجد خراسان رضوی، جبهه روحانیت مردمی انقلاب اسلامی، سیدهدای طباطبایی معاون سیاسی استاندار، امیردانی صراف مدیرکل آموزش فنی‌وحرفه‌ای استان، حزب مؤتلفه استان، رئیس دانشگاه فردوسی، مدیرکل اوقاف استان، خانه مطبوعات مشهد، رئیس شورای مرکزی در بنیاد مسکن استان و... در پیام‌هایی جداگانه شهادت رئیس جمهور را به نماینده ولی فقیه در استان تسلیت گفتند.